

Tvrze, hrady až po zámky

Václav Vysoký

Zkratky okresů: CV = Chomutov, DC = Děčín, LN = Louny, LT = Litoměřice, MO = Most, TP = Teplice, UL = Ústí nad Labem.

Zkratky orografických celků: ČS = České středohoří, DH = Doupovské hory, DŽ = Džbán, KH = Krušné hory, KO = Kokořínsko, LH = Lužické hory, LP = Labské pískovce; PK = Podkrušnohorská kotlina, RP = Ralská pahorkatina, ŠP = Šluknovská pahorkatina, TK = Terezínská kotlina, ? = není jasné zařazení do orografického celku.

Žatec (hrad) – LN (?) 5647 – 19,5 km ZJZ od LN – Hrad z r. 1404 přestavěný na pivovar ve stejnojmenném městě, JV od Chomutova, SV od Podbořan, JJZ od Mostu. Podle DT2 vznikl snad již ve 12. stol., poprvé se ale připomíná až v r. 1404. (DT2, TP23, [www.stránky](#)).
Syn: Saaz, Satec.

Žatec (hradiště) – LN (?) 5647 – 19,5 km ZJZ od LN – Slovanské hradiště z 8.stol. na místě později postaveného hradu ve stejnojmenném městě, JV od Chomutova, SV od Podbořan, JJZ od Mostu. Podle DT2 pochází z 12. stol. (DT2, TP23, [www.stránky](#)).
Syn: Saaz.

Žeberk (hrad) (= **Nový Žeberk**) – CV (KH) 5445 – cca 9 km SSV od CV – Nejasný výklad a záměny Nového a Starého Žeberku (ČJ).

Žeberk (hrad) (= **Starý Žeberk**) – MO (KH) 5446 – cca 12,2 km SZ od MO – Hrad stával na vrchu Jezeří, S od Kundratic a SZ od Kundratic. Podle P-4: „hrad nad Eisenberkem, 6 km SV od Jirkova“; podle P-5: „okr. CV: „okr. CV, hrad, sídliště, které není po 1945 osadou“. Údaje P-4 a P-5 jsou nesprávné a týkají se hradu Jezeří. (BP, ČJ, P-4, P-5).

Želeč (tvrz) – LN (?) 5747 – 22,5 km JZ od LN – Tvrz ze 16.stol.se nacházela na místě současného zámku ve stejnojmenné obci, SV od Soběchleb, JJV od Měcholup, ZSZ od Deštnice. ([www-1+stránky](#)).

Želeč (zámek) – LN (?) 5747 – 22,5 km JZ od LN – Zámek z r. 1670 ve stejnojmenné obci, SV od Soběchleb, JJV od Měcholup, ZSZ od Deštnice – zámek byl postavený pravděpodobně na místě původní tvrze, ale o té se nepodařilo nalézt potřebné údaje. ([www-1+div.stránky](#)).

Želechovice (tvrz) – LT (?) 5550 – 9,7 km JZ od LT – Tvrz ve stejnojmenné ob., JV od ob. Čížkovice, Z od Střejovic, SSV od ob. Úpohlavy – tvrz byla postavena v r. 1615, ale zbouraná byla již r. 1654. (HZT, [www.stránky](#)).

Želenice (tvrz) – MO (ČS) 5448 – 6,7 km SV od MO – Tvrz byla vybudována ve 14.století v Želenicích, tj. ob. SZ od Liběšic, JZ od Bíliny, SV od Obrnic (TP23, [www.stránky](#)).

Želevice (tvrz) – LN (?) 5549 – 10,3 km VSV od LN – Tvrz v Želevicích, JV od Koštic, Z od Křesína, SSV od Pátku. (HZZ).

Žernoseky (zámek) (= **Velké Žernoseky**) – LT (ČS) 5450 – 5,3 km Z od LT (KV).

Žerotín (hrad) – LN (?) 5549 – 10 km JV od LN – Zřícenina hradu na návrší při SZ okraji Žerotína, JJZ od Panenského Týnce, VJV od Hříškova, SSZ od Bilichova. Většina materiálu ze stavby hradu byla rozebrána na stavební materiál. Podle DT2 byl vybudován v první polovině 13. stol. – první zmínka je z r. 1250. Od roku 1639 je opuštěn. (BTM, DT2, HPN, [www-1+stránky](#)).
Syn.: Žirotín.

Žichov (tvrz) – TP (ČS) 5548 – 18,5 km JJZ od TP – Tvrz u ob. Žichov, JJV od Mirošovic, Z od Měronic, V od Dobřic. Tvrziště se rozkládá severně od vesnice Žichov na plochem ostrohu, vymezeném dnes vodní nádrží Lužice II. na severozápadě, Žichovským potokem na západě a na východní straně Lužickým potokem. První zpráva o této tvrzi je z let 1239 až 1251. Na jiném místě se udává, že tvrz byla vybudována někdy ve druhé čtvrtině 15. století. (KL, [www-1;stránky](#)).

Žirotín (hrad) (= **Žerotín**) – LN (?) 5549 – 10 km JV od LN ([www-1+mapy](#)).

Žitenice (tvrz) – LT (ČS) 5450 – 2,2 km SV od LT – Tvrz v ob. Žitenice, JV od Skalice, JZ od Pohořan, V od Měrejevic – první zpráva o tvrzi je z r. 1477 a v 16 stol. byla přestavěna na zámek. (AZ-2, ČS-2, HZZ, MKP, TP23, [www-1+stránky](#)).

Žitenice (zámek) – LT (ČS) 5450 – 2,2 km SV od LT – Renesanční zámek v ob. Žitenice, JV od Skalice, JZ od Pohořan, V od Měrejevic – zámek byl postaven na místě dřívější tvrze ke konci 16.stol., v roce 1806 byl barokně přestavěn a dnes je zde pobočka státního oblastního archivu v Litoměřicích. (AZ-2, ČS-2, HZZ, MKP, PK, TP23, UP-4, [www-1+stránky](#)).
Syn.: Schloss Schüttenitz.

Žiželice (tvrziště) – LN (?) 5647 – 19,3 km Z od LN – Okrouhlé tvrziště s širokým vodním příkopem se nacházelo v Žiželicích, tj. ob. S od Žatce, JJZ od ob. Velemyšleves, SZ od Staňkovic. První zmínka je z r. 1615 a v r. 1623 je uváděna již jako pustá. (TP23, [www-1](#)).
Syn.: Schiesselitz, Zewlicz, Zuzelicz.

Žižkův hrad (= **Kalich-hrad**) – LT (ČS) 5351 – 8,7 km SSV od LT (TL).